

drukkerijen

- » Drukkerijbranche lijdt aan omzetverlies en faillissementen
- » Digitalisering media versnelt en zorgt voor aanhoudende omzetsdaling
- » Herstructurering branche krijgt maar langzaam vorm

Branchebeschrijving

Drukkerijen van dagbladen, tijdschriften, boeken, reclamefolders, verpakkingen en bedrijfsuitgaven zijn samen met pre-pressbedrijven en binderijen onderdeel van de grafische industrie. De branche is kleinschalig van aard en kent slechts enkele grote ondernemingen.

Daarnaast zijn veel kleine drukkerijen actief, die veelal gespecialiseerd zijn in een bepaalde productgroep. Steeds meer drukkerijen bieden via internet online dienstverlening aan.

Trends en ontwikkelingen

Sinds het begin van de economische malaise in 2008 zit de branche van drukkerijen in een vicieuze cirkel van omzetsdalingen, overcapaciteit en faillissementen. In vijf jaar tijd is circa een kwart van de omzet verloren gegaan. Waar het er na 2011 - met een omzetsdaling van 'slechts' 1,8% - aanvankelijk op leek dat op termijn een nieuw evenwicht in zicht was, is 2012 opnieuw een moeizaam jaar gebleken. De omzet in de grafische industrie daalde vorig jaar met maar liefst 10,7%. Het bedrijfsleven bespaart op marketing en consumenten nemen minder printproducten af. Nagenoeg alle oplages van dagbladen en tijdschriften zijn vorig jaar opnieuw gedaald en het aantal nieuwe tijdschriften op de markt blijft beperkt. De malaise in de branche blijkt ook duidelijk uit een blijvend hoge faillissementskans en een dalend aantal bedrij-

ven. Daarbij blijft ook de top van de markt niet buiten schot. Naast de slechte conjunctuur, zijn er structurele trends aan te wijzen die de sector negatief beïnvloeden. Al langere tijd hebben drukkers last van de ontleding: consumenten besteden meer tijd aan audiovisuele media en lezen minder. Daarbovenop komen nog de impact van het internet en de digitalisering. Internet heeft gezorgd voor minder drukwerk voor postbezorging en bedrijfsdrukwerk (e-mail, online bankieren etcetera). Digitalisering van printmedia verloopt langzaam maar gestaag en vermindert de vraag naar gedrukte dagbladen, tijdschriften en boeken. De drukkerijbranche heeft te maken met omzetverlies; omzet die waarschijnlijk voorgoed is verloren.

Onze visie

ABN AMRO verwacht in 2013, door de nieuwe economische recessie, opnieuw een significante omzetsdaling voor drukkerijen. Bovendien treedt een versnelling op van het proces van digitalisering, door de sterke groei van het bezit van tablets. Voor drukkerijen betekent dit opnieuw een omzetsdaling van minimaal 5%. In de komende jaren zijn dan ook weinig positieve impulsen te verwachten voor deze branche. Door de teloorgang van een groot deel van hun markt, zitten drukkerijen middenin een proces van rationalisatie. De branche is ervan doordrongen, dat sanering een noodzaak is om te overleven. Toch verloopt deze herstructurering langzaam, omdat consolidatie en herstarten van failliete bedrijven het aantal drukpersen in roulatie niet snel

genoeg doet dalen. Overcapaciteit blijft een probleem voor drukkers. Maar er zijn drukkerijen die met de juiste strategie en focus nog steeds goede resultaten kunnen boeken. ABN AMRO ziet verschillende overlevingsstrategieën in de markt: online dienstverlening, printing-on-demand, regionale focus, specialisatie op één bepaalde productgroep en het aanboren van nieuwe markten. Voorbeelden zijn een specialisatie op gepersonaliseerd massadrukwerk en bedrukking van canvas kunstwerken of fotoalbums voor de consumentenmarkt. Voor een drukkerij met een sterke specialisatie of slimme strategie ligt in principe een grote Europese markt open.

Kerngegevens

Omzet: EUR 5,7 mrd
Totaal aantal drukkerijen: 1.673

Totaal aantal werkzame personen: ca. 23.200
Omzet per bedrijf: EUR 3,4 mln

Websites

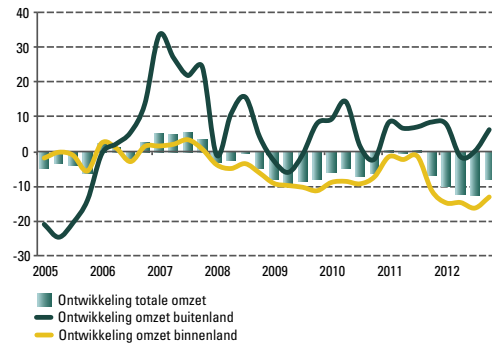
www.kvgo.nl
www.vkgo.nl
www.graficus.nl
www.goc.nl

Actuele sectorprognoses vindt u in onze publicatie 'Prognoses economie en sectoren'

Omzet grafische industrie blijft dalen

Bron: CBS

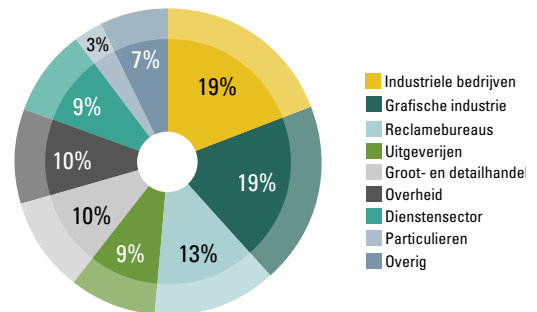
- ▶ Na een relatief rustig jaar 2011 voor de grafische sector, gaat het vanaf het laatste kwartaal van dat jaar weer mis. De omzetzakkingen zetten heel 2012 voort, wat heeft geresulteerd in een omzetzakking van 10,7% op jaarbasis.
- ▶ Vaak kunnen de grotere drukkerijen het omzetverlies op de binnenlandse markt nog enigszins goedmaken met orders uit het buitenland. Maar ook deze orderstroom laat een groeivertraging zien.

Industrie grootste opdrachtgever drukkerijen

Bron: GOC

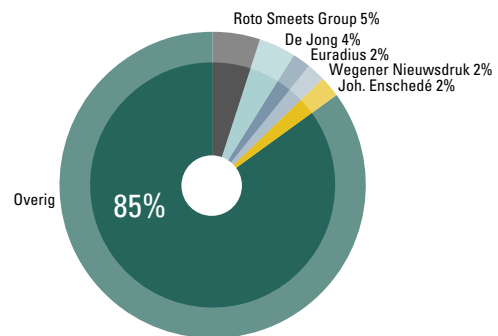
- ▶ De grafische industrie kent een uiteenlopende klantengroep, met daarin bedrijven, overheden en particulieren. Elk klantsegment kent zijn eigen type producten. De grootste klant is de industrie-sector, met voornamelijk opdrachten voor massadrukwerk van verpakkingen.
- ▶ Dat de grafische industrie zichzelf als grote klant heeft, geeft aan dat er veel onderling wordt uitbesteed. Niet alleen besteden drukkerijen uit aan binderijen, ook onderling schuiven drukkers soms delen van orders door naar andere drukkers.

Ondanks consolidatie blijft branche versnipperd

Bron: GW, ABN AMRO Economisch Bureau

- ▶ De grafische industrie kent geen echt grote spelers en een beperkt aantal middelgrote drukkerijen. De grootste Nederlandse drukker, Roto Smeets, haalt ook nog een substantieel deel van de omzet uit het buitenland. De grootste tien drukkers hebben slechts ongeveer een vijfde van de markt in handen.
- ▶ Nadat in 2010 de grote drukkerij Thieme ter ziele ging, is begin 2013 ook drukkerij Euradius in financiële problemen gekomen. Dit geeft aan dat de problemen in de drukkerijbranche ook de top van de markt raken.

Aantal drukkerijen neemt licht af tijdens de crisis

Bron: CBS

- ▶ Sinds het begin van de crisis is het aantal drukkerijen in vier jaar afgenomen met circa 5%. Het zijn vooral middelgrote drukkerijen die failliet gaan, omdat de afname van het aantal bedrijven hier met 19% (10 tot 100 werknemers) en 13% (meer dan 100 werknemers) het grootst is.
- ▶ Het aantal zzp'ers in de branche is in dezelfde periode relatief stabiel gebleven, maar het cijfer maskeert wel een grote mate van beweging.

